

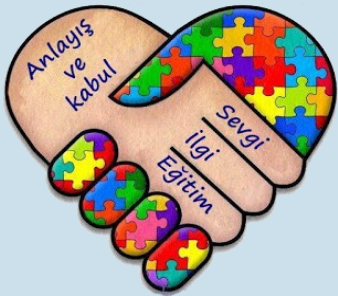
Otistik Çocuklar

Otistik çocukların genel özelliklerine bakıldığında karma bir grup oluşturdukları görülmektedir. Hiç bir otistik çocuk, otistik özellikleri yönünden birbirinin aynı değildir. Ancak, benzer belirgin temel özellikleri olduğu söylenebilir. Bunlar; iletişim problemleri, yineleyici vücut hareketleri ve nesnelere, oyuncakları alışılmadık biçimde kullanmadır.

Otistik çocukların tedavisinde en etkili yöntem eğitimidir. Bu nedenle temel amaç, eğitim yöntemlerini kullanarak otistik çocuğu sahip olduğu gelişim düzeyinden daha ileriye götürmek olmalıdır. Otistik çocuğun bulunduğu noktadan normal kaynaştırma eğitimi alabileceği düzeye gelmesi tüm eğitimcilerin beklentisidir.

Otistik çocukların kendi içindeki gelişimi mutlaka gözlenmelidir. Hiç bir otistik çocuk eğitim aldığı sürece aynı seviyede kalmaz, gelişme kaydeder. Hiçbir beceriye sahip olmayan veya yapamayan çocuk yoktur. Her çocuğun kendine göre yapabilecekleri vardır. Bunların bulunması, eğitimle çocuğun gelişimine katkı sağlaması için eğitimcilerin ebeveynlerin büyük desteğine ihtiyaçları vardır.

SEVGİLİ ANNE VE BABALAR,

Otistik çocukların uzaktaymış gibi görünmeleri ve onlara sevgiyle yaklaşan aile bireylerine de çok az duygusal tepki vermelerinden dolayı, bu çocuklarla yakın iletişimde bulunan kişilerin hissettikleri genellikle hayal kırıklığı ve duygusal yaralanma olmaktadır. Fakat otizm delinemez bir duvar değildir. Aile bireylerinin çocuklarının bu durumundan dolayı umutsuzluğa kapılmadan ve sabırla çocuklarının eğitimlerine etkin bir biçimde katılarak destek olmaları gerekmektedir.

Otizmin tedavisi konusunda yapılan birçok çalışma sonucuna göre, en iyi tedavinin eğitim olduğu anlaşılmıştır. Bu nedenle otistik çocukların eğitimine olabildiğince erken başlamak çok önemlidir. Öğrenmenin gerçekleştiği en önemli yerin ev ortamı olması nedeniyle ailelere bu konuda büyük görevler düşmektedir.

Otistik çocuk hangi yaş grubunda olursa olsun, ev ortamının, tüm gelişim alanlarında ilerlemesine yardım edecek şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. Dil becerisi sosyal ortamlarda kullanılmak üzere işlevsel hale getirilmeli; motor becerileri, içinde bulunduğu çevreyi ustalıkla kullanma becerisini ilerletme yönünde geliştirilmeli; bilişsel becerileri ise problem çözme ve aktif öğrenmesini geliştirmeye yönelik olmalıdır.

Bu broşür, otizm konusunda bilgilendirmek ve farkındalık yaratmak amacıyla, T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Otistik Çocukların Eğitiminde Aile El Kitabı'ndan faydalanılarak hazırlanmıştır. Otizimli çocukların eğitimi konusunda daha ayrıntılı bilgi için gerekli bilgi ve desteği sağlayacak bu kitap incelenebilir.

Adres: Meydan Mah. Hastane cad. Eski Taş Bina No:4
Birecik/ŞANLIURFA
Telefon: 0414 652 2687
974586@meb.k12.tr

BİRECİK
REHBERLİK
VE
ARAŞTIRMA
MERKEZİ

OTİZM
VE
OTİZMİN
ÖZELLİKLERİ

OTİZM NEDİR?

Otizm, özellikle sosyal etkileşim ve iletişim alanlarında yaşam boyu süren güçlükleri tanımlar. Buna bağlı olarak otizm, bireylerde toplumsal etkileşim ve iletişimin önemli derecede bozuk ve anormal gelişimi, ilgi ve etkinliklerin belirgin sınırlılığı gibi özelliklerle kendini gösteren yaygın gelişimsel bozukluktur. Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nde orta düzeyde otizmlili olan birey, "sosyal etkileşim, sözel ve sözel olmayan iletişim ilgi ve etkinliklerdeki sınırlılıkları nedeniyle özel eğitim ve destek eğitim hizmetlerine yoğun şekilde ihtiyacı olan birey" biçiminde tanımlanmıştır.

OTİZMİN ÖZELLİKLERİ NELERDİR?

Otizmin özelliklerine bakıldığında genel olarak üç grupta belirgin eksikliklerin ve bozulmaların olduğu görülmektedir. Bunlar, sosyal etkileşim, iletişim ile sınırlı ve yineleyici davranış ve ilgi alanlarıdır,

1. Sosyal Etkileşim

Otistik bireylerin sosyal ilişkiler sırasında yaşadıkları güçlükler ve sapmalar, otizmin en belirgin özelliğidir. Otistik bireylerde;

- Belirgin ve sürekli olarak karşılıklı sosyal etkileşimde bozulma,
- Sosyal etkileşimi sağlamak için yapılan el-kol hareketleri, alınan vücut durumu, tavırlar ve yüz ifadesi ve göz göze gelme gibi bir çok sözel olmayan davranışta belirgin bozulma,
- Yaşlılarıyla gelişim düzeyine uygun ilişkiler kuramama ve geliştirememe,

• Sevinçlerini, başarılarını ya da ilgilerini diğer insanlarla paylaşmama,

• Karşılıklı sosyal ya da duygusal ilişki kurmada zorlanma,

- Tek başına oldukları etkinlikleri tercih etme ve basit sosyal oyunlara etkin biçimde katılmama,
- Çoğu zaman etrafında olan kişilerin (kardeşleri de dahil olmak üzere) farkında olmama ve ilgilenmeme,
- Başkalarının gereksinimlerinin ve sıkıntılarının farkında olmama ve anlamada zorlanma ya da tepkisiz kalma gibi özellikler görülmektedir.

2. İletişim

Otistik bireylerin iletişimindeki bozulma belirgin ve kalıcıdır. Bu bozulma sözel ve sözel olmayan iletişim becerilerini etkilemektedir.

Otistik bireylerde;

- Dil gelişiminde gecikme veya gelişmeme,
- Dili kavramaya dayalı basit şaka, soru ve emirleri anlamama,
- Konuşma becerisine sahip bireylerde, başkalarıyla sözel iletişimi başlatma ya da sürdürme becerisinde belirgin bozukluk,
- Şahıs zamirlerini karıştırma ("ben" yerine "sen" ya da kendinden "o" diye bahsetme),
- Basmakalıp ve yineleyici tarzda konuşma veya kullanılan cümlelerde uygun olmayan kelime kullanımı şeklinde konuşma bozuklukları,
- Konuşmanın hızı, tonlaması, sıklığı, ritmi ve vurgusundaki bozukluklar,
- Gelişim düzeyine uygun çeşitli imgesel ve toplumsal taklitlere dayalı oyunları kendi başına oynamada güçlük

gibi özellikler görülmektedir.

"Otizm
hastalık değil
farklılıktır"

3. Sınırlı ve Yineleyici Davranış ve İlgiler

Otistik bireyler, genellikle nesnelere amacına uygun olmayan tarzda kullanırlar. Bununla birlikte nesnelere duyuşal özellikleriyle aşırı ilgilenebilirler.(koklama ve ağza alma gibi) Ayrıca, otistik bireylerde sınırlı, basmakalıp ve yineleyici davranış, ilgi ve etkinlikler sıklıkla görülmektedir.

Otistik bireylerde;

- Belirli nesnelere tekrarlı biçimde aynı şekilde kullanma,
- Aynılığın korunması için aşırı ısrar etme,
- Değişikliklere karşı direnç gösterme,
- Çoğu zaman tek ve sınırlı bir ilgiye sahip olma,
- Tüm bedeni ile sallanma, sallama ya da vücudun belirli bölümünü kapsayan el çırpma veya parmak şıklatma gibi basmakalıp yineleyici hareketler gösterme,
- Olağan dışı beden duruşu (parmak ucunda yürüme, tuhaf el hareketleri ve duruş) gösterme,
- Belirli eşyaların parçalarıyla (düğmeler ya da beden bir bölümü) ısrarlı bir biçimde uğraşma,
- Mekanik hareketlere (oyuncakların dönen parçaları, açılır kapanır kapılar, elektrikli vantilatör gibi hızlı dönen nesnelere) ve belirli nesnelere (bir parça sicim ya da lastik bant) aşırı bağlanma gibi özellikler görülmektedir.

Otizmin yukarıda belirtilen belirgin özelliklerinin yanısıra, bozukluk üç yaşından önce toplumsal etkileşim ve iletişimde kullanılan dil, sembolik ya da imgesel oyun gibi alanlardan en az birinde gecikme ya da anormal işlevlerle kendini göstermiş olmalıdır.

Otistik çocuğa sahip ailelerden bazıları çocuklarının 1. ya da 2. yaşı sürecince normal gelişme gösterdiklerini belirtmektedirler. Bunun yanı sıra sözcük dağarcığı yalnızca 5-10 kelimeyle sınırlı olan küçük yaş grubundaki otistik çocukların dil gelişiminin ilerlemediği de aileler tarafından bildirilmektedir.